

**Oroszlány Város Önkormányzata
Pénzügyi és Humán Bizottságának
Elnökétől**

SÜRGÖSSÉGI INDÍTVÁNY

**Oroszlány Város Önkormányzata Képviselő-testületének
2025. november 20-ai, munkaterv szerinti ülésére**

Tárgy: Előterjesztés a regionális vízbázis biztonságát érintő Cica-homoki tevékenység
önkormányzati álláspontjának meghatározásáról

1. A helyzet összefoglalása

A Cica-homok területe Oroszlány közigazgatási határán belül, a Vértesi Tájvédelmi Körzet és a Natura 2000 hálózat részeként jogszabállyal védett természeti terület.

(1996. évi LIII. törvény; 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet).

A Komárom–Esztergom Vármegyei Kormányhivatal engedélye alapján a Vértesi Környezetgazdálkodási Kft. (Envirotis Holding Zrt.) 6-7 éven át évi 250 000 tonna, összesen 1,75 millió tonna veszélyes ipari hulladék-eredetű anyagot helyezhet el „rekultiváció” címén.

A terület azonban már spontán regenerálódott, vizes élőhellyé alakult, ahol védett és fokozottan védett fajok éltek. Ilyen területen a természetvédelmi törvény nem engedi a természetes állapotot megszüntető ipari beavatkozást. (1996. évi LIII. tv. 38. § (1); 42–43. §).

A tevékenység tényleges tartalma:

védett volt erdei vizes élőhely ipari anyaggal való feltöltése karsztvízbázis fölött, amely jogszabályilag és szakmailag is elfogadhatatlan.

2. A térség vízbázisának veszélyeztetése

Oroszlány teljes területe fokozottan érzékeny felszín alatti vízvédelmi övezet. (219/2004. (VII. 21.) Korm. rend. 7. §).

A város és 61 környező település ivóvizét a Tatabánya XIV/A és XV/C karsztvíz-aknáira épülő regionális rendszer biztosítja. A Cica-homok a rendszer beszivárgási zónáján helyezkedik el, hidraulikai kapcsolatban áll fent, így a felszínen elhelyezett veszélyes anyagokból kioldódó komponensek a karsztvízbe juthatnak.

A felszín alatti vizeket veszélyeztető tevékenység tilos! A megelőzésen van a hangsúly! (219/2004. Korm. rend. 4. § (1)).

3. Szeizmikus és mérnökgeológiai kockázatok

A térség 2024-ben 16 földrengést regisztrált (MTA Kövesligethy Radó Szeizmológiai Obszervatórium). A Cica-homok alatt repedezett karsztos mészkő, amely nagy tömegű, heterogén hulladéktöltés alatt különösen instabil.

A szennyezett terület földmozgás hatására gyorsabban és ellenőrizhetetlenül juthat a mélyebb víztartókba - ez a megelőzés elvével ellentétes. (1995. évi LIII. tv. 6. §).

4. Egészségügyi kockázatok

A feltöltő anyagok akkreditált laborvizsgálatai és a működési engedélyben felsorolt R1-R12 feldolgozás során keletkező anyagok számos emberi egészségre kiemelten veszélyes komponens jelenlétét jelzik.

TPH, PAH, VOC

- rákkeltő hatás,
- májkárosodás,
- idegrendszeri ártalmak

Nehézfémek (Cd, Pb, Hg, As, Cu, Zn)

- súlyos vesekárosítás,
- neurotoxikus hatás,
- gyermekeknél maradandó fejlődési zavarok.

Ammónium, nitrát

- csecsemőknél methemoglobinémia („kék csecsemő szindróma”).

Mikrobiológiai komponensek

- fertőzésveszély,
- bőr- és nyálkahártya-irritáció.

A közegészségügyi megelőzés elve alapján az önkormányzatoknak kötelessége az egészséges ivóvízhez való jog érvényesítése

(Alaptörvény XXI. cikk (1); 1995. évi LIII. tv. 6. §).

A Cica-homoki tevékenység tehát közvetlen közegészségügyi kockázatot jelent a térség lakosságára.

5. A lakosság álláspontja

A térségben több mint 25 000 lakos írta alá a tevékenység végleges megszüntetését követelő petíciót. 14 civil szervezet kapcsolódott a tiltakozáshoz. A lakosság nem fogad el a továbbiakban:

- vizsgálati időszakot,– engedély-hosszabbítást,– új „rekultivációs” terveket.

A közakarat világos:a tevékenység nem átmenetileg, hanem véglegesen szűnjön meg, és a terület kerüljön vissza természetvédelem felügyelete alá.

Alaptörvény: Szabadság és Felelősség XXI. cikk

(1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni.

(3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.

A Képviselő-testület a Cica-homoki tevékenység vízbázisvédelmi és természetvédelmi érintettsége miatt a döntés megalapozottsága érdekében szükségesnek tartja független szakértő meghallgatását. Ennek megfelelően felkéri Kárpáti Tímea természetvédelmi szakmérnököt, hogy a döntéshozatal megelőzően szakmai tájékoztatást adjon a testület számára. A szakértő meghallgatása a jogszerű és felelős döntéshozatal előfeltétele (Alaptörvény P) cikk; XXI. cikk; 1995. évi LIII. törvény 6. §).

Tisztelt Képviselő-testület!

Kérem az előterjesztés megvitatását és a határozati javaslat elfogadását!

Oroszlány, 2025. november 17.

Rajnai Gábor
a PHB elnöke

**Oroszlány Város Önkormányzata képviselő-testületének
.../2025. (....) határozata
a regionális vízbázis biztonságát érintő Cica-homoki tevékenység önkormányzati álláspontjának
meghatározásáról**

Oroszlány Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a rendelkezésre álló dokumentumok, környezet- és egészségvédelmi kockázatok, valamint a lakosság egyértelmű akaratának figyelembevételével az alábbi határozatot hozza:

1. A Képviselő-testület kéri, hogy az Envirotis Holding Zrt. és a Vértesi Környezetgazdálkodási Kft. a Cica-homoki területen és minden kapcsolódó telephelyén folytatott hulladék-eredetű tevékenységét haladéktalanul szüntesse be.
2. A Képviselő-testület felkéri a Polgármestert, hogy a jelen határozatot juttassa el az Energiaügyi Miniszterhez, és a Minisztertől:
a tevékenység teljes és végleges leállítását, valamint a telephely bezárását kérje, a regionális vízbázis és a lakosság egészségének védelme érdekében.
3. A Képviselő-testület kijelenti, hogy a Cica-homoki tevékenység folytatását a térség ivóvízbiztonságát és lakosságának egészségét veszélyeztető, elfogadhatatlan kockázatnak tekinti és minden rendelkezésére álló eszközzel támogatja annak megszüntetését.

Záradék

Oroszlány Város Önkormányzata meggyőződéssel vallja, hogy a vízbázis védelme és a lakosság egészségének megőrzése elsőbbséget élvez minden gazdasági tevékenységgel szemben. A Cica-homoki és a hozzá kapcsolódó telephelyeken folytatott hulladék-eredetű tevékenység a térség 62 településének ivóvízellátására jelent aránytalan és indokolatlan kockázatot. Oroszlány felelőssége kiemelt, mert bármilyen szennyezés a közös karsztvízbázison keresztül 250 ezer ember ivóvizét veszélyezteti. Az Alaptörvény P) és XXI. cikkei értelmében ezért az önkormányzat köteles minden lehetséges intézkedést megtenni a regionális vízbázis védelmében.

Határidő:	a határozat kihirdetésére:	2025. november 25.
Felelős:	a határozat kihirdetéséért:	Dr. Tomayer Tamás jegyző